

JEAN STAROBINSKI

Atrament melancholii

Przełożyła Krystyna Belaid

słowo/obraz terytoria

Spis rzeczy

Słowo wstępne 7

HISTORIA LECZENIA MELANCHOLII

Wprowadzenie 15

Mistrzowie starożytni 17

Homer 17

Pisma hipokratejskie 19

Celsus 28

Soranus z Efezu 29

Areteusz z Kapadocji 30

Galen 33

Interwencja filozofa 36

Ciężar tradycji 40

Grzech acedii 40

Hildegarda z Bingen 44

Konstantyn Afrykańczyk 45

Renesans 48

Wapory 52

Pokłosie 53

Sydenham 55

Friedrich Hoffmann 56

Anne-Charles Lorry 57

Epoka nowoczesna 60

Nowe pojęcia 60

Pinel i Esquirol 63

Metody „leczenia moralnego” 65

Kręcenie się w kółko 79

Podróż 81

Zakład wodoleczniczy 85

Muzyka 87

Leczenie rodzinne 96

Czy można się przeciwstawić dziedziczności? 98

<i>Innowacje i rozczarowania</i>	103
<i>1900: tymczasowe ograniczenia opieki medycznej</i>	106
Bibliografia pracy doktorskiej z 1960 roku	109
<i>Opracowania ogólne</i>	109
<i>Prace wykorzystane</i>	109
<i>Prace przejrane</i>	114

ANATOMIA MELANCHOLII

Śmiech Demokryta	119
„Gorące tchnienia”	120
<i>Marzenie o nieistnieniu i rozdzieleniu</i>	125
<i>Snuć refleksje to porównywać</i>	126
<i>Wybór obiektu i fałszywe zwierciadło</i>	130
Utopia Roberta Burtona	132
<i>Uczta Sardanapala</i>	142
<i>Śmiać się czy płakać</i>	151
<i>Absolutna spójność</i>	153
Diabelski spektakl	160
Nauki psychologiczne w renesansie	167
Między teologami a lekarzami	173
Van Gogha portret doktora Gacheta	178
<i>Dyskusyjna diagnoza</i>	178
<i>Utożsamianie się z lekarzem</i>	179
<i>Przeszkoda w myśleniu</i>	180
<i>Melancholia w czystej postaci</i>	182

LEKCJA NOSTALGII

Wynalezienie choroby	187
<i>Historia uczuć – wykaz odległości</i>	188
<i>Dobre szwajcarskie powietrze</i>	191
<i>Melodie i uczucia</i>	193
<i>Niebezpieczeństwo rozczłonkowania</i>	198
<i>Literatura utraconego dzieciństwa</i>	202
Odmiana żałoby	205

Stereotypy słodczy	206
Odgłosy przyrody	211
Teatr zapomnienia	220
Noc trojańska	225
<i>Krzyk Hekuby</i>	228
<i>Słowo skrępowane</i>	232
<i>Fala u węzłowia Mandelsztama</i>	239
<i>„Czarna plama w obrazie” (Yves Bonnefoy)</i>	243

WYBAWIENIE W IRONII?

Transcendentalna bufoneria	251
<i>Inscenizowanie nieprawdopodobieństwa</i>	256
<i>Melancholiczni królowie</i>	261
Księżniczka Brambilla	266
<i>Powieść inicjacyjna</i>	266
<i>„Jarmarczny szarlatan”</i>	273
<i>Ironia romantyczna</i>	279
Kierkegaard, pseudonimy człowieka wierzącego	284
Skrucha i wewnętrzność	297

MARZENIE SENNE I MELANCHOLICZNA NIEŚMIERTELNOŚĆ

Baudelaire jako inscenizator	311
Kształt nieśmiertelności	321
<i>„Marzenie petryfikujące”</i>	325
<i>„Wielki grat z szufladami”</i>	327
<i>Brak ciekawości</i>	333
Rymy pustki	335
<i>Livide</i>	338
<i>Avide</i>	341
<i>Ovide</i>	343
Spojrzenie posągów	347
<i>Kary i nagrody</i>	348
<i>Tworzywo Pigmaliona</i>	350

<i>Mury, które widzą, puste niebiosy</i>	353
<i>„Jakie spojrzenie mają te oczy bez źrenic!”</i>	356
<i>„Z posągowymi nogami”</i>	359
<i>„Piękna jak sen z kamienia”</i>	363
<i>Książę i jego błazen</i>	367
<i>Bandello i Baudelaire</i>	371
<i>O „negatorach” i o „prześladowanych”</i>	377
<i>Nieśmiertelność „Żyda Wiecznego Tułacza”</i>	384
<i>„Ojciec i syn samego siebie”</i>	389
<i>Literacki porządek czasowy: umrzeć dla siebie samego</i>	392

ATRAMENT MELANCHOLII

<i>„Z twojej nicości wszechświat się wywiedzie”</i>	399
<i>„Es linda cosa esperar”</i>	403
<i>Szalone przeświadczenie Don Kichota</i>	403
<i>Odgłosy w nocy</i>	405
<i>Oczekiwanie narracyjne</i>	407
<i>Ranek w wieku żelaznym</i>	409
<i>Zmartwychwstanie</i>	412
<i>Fikcja panuje niepodzielnie</i>	414
<i>Pani de Staël: nie przeżyć śmierci miłości</i>	416
<i>Jouve – między prozą a poezją</i>	428
<i>Saturn w niebie kamieni</i>	439
<i>„W mym inkauście załśni me kochanie”</i>	450

FERNANDO VIDAL Doświadczenie melancholiczne
z perspektywy krytyki 463

<i>Przypisy</i>	473
<i>Źródła</i>	527
<i>Indeks osób</i>	529